

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — — — 4.— koruny. Na pol roka — — — — 2.— „ Na štvrt' roka — — — — 1.— „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Za vydanie zodpovedný JÁN MOLNÁR, prälát</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferenc-József-rakpart 27. szám Nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť neodávajú.</p>
---	---	---

Záležitosť invalidov.

Napísal: Georg Szmrecsányi, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu žabokreťského.

Keď štát každého človeka ako-tak so zdravými rukami-nohami môže vziať do vojny, ohľadom týchto ľudí má také povinnosti, aké prevyšujú všetky doterajšie pochopy.

Stojí to zvlášte straniva tých, ktorí vo vojne ako zmrzačení, čiastočne alebo zcela prišli o schopnosť pracovania ku ďalšiemu vyžitiu.

O týchto starať sa má štát. Uvádžam slová biskupa Prohászku, keď povedám, že to nemôže byť, aby za terajšej doby, ako niekedy po Solferine, invalidi vo vojne zmrzačení, s medaillami víťazstva na prsiach, s verklíkom zobrajúc chodili po ich vlasti, za ktorú krvácali a trpeli. Takáto postupná vec nesmie sa viac opakovať.

Tohoto náhľadu je každý, tak zo strany tých, čo sú povolani ku správe krajiny, ako i širokého obecnstva, preto aj za zbytočné držím ku dokázaniu môjho tvrdenia opakovať alebo spomínať ďalšie dôvody.

Vzdor tomu ale, že týmto citom povinnosti preniknutý je každý človek, doprosta môžem povedať, že u nás v tomto ohľade takmer zhola nič sa nestalo.

Starosť o zmrzačených invalidov a ich zapotrebenie je úlohou štátu. S týmto spojené veľké hmotné obete padajú na farchu válečných výdavkov, práve tak, ako všetky iné trovy, ktoré vyžaduje vojna. Ku uskutočneniu toho vznešeného cieľa potrebnú akciu začať má štát, správa krajiny a celú tú veľkú významnosť záležitosť viesť má štát. Obecnstvo krajiny, rozumie sa,

má pri tom tiež povinnosti, ktoré ale vzťahujú sa len na to, aby i najširšie vrstvy obyvateľstva do tej akcii vnášali vrelosť lásky a citlivé srdcia.

Túto otázku nemožno rozriešiť jedine dobrou vôľou, vydržiavanými poradeniami, shromaždeniami, zvučnými rečami. Márnym pokusom na pohoršenie by bolo, keby sa daktó nazdával, že túto veľkú sociálnej významnosti úlohu previesť možno takým spôsobom, ako iné spoločenské dobročinné podujatia. Ku prevedeniu tejto úlohy smerujúcu činnosť neslobodno považovať za pobočné zamestnanie. Celá pracovná schopnosť vyzkúsených, odborných znalcov je k tomu potrebná, aby slušne, správne a dľa spravodlivosti prevedená bola táto veľká úloha.

Krajinského zákonodarstva povinnosťou je, aby ku prevedeniu tejto úlohy ustálilo smer, rámce účinkovania a poskytlo zodpovedné hmotné prostriedky.

V krajinskom zákonodarstve aj o záležitosti invalidov slyšať bolo viacej významných, veľkej hodnoty reči. Vláda ale posiaľ ani jedného kroka neurobila v tom smere, aby táto otázka cestou zákonodarstva usporiadaná bola.

Najnovšie odzneli a uverejnené boli osvedčenia vlády, že na usporiadanie otázky invalidov poľahké zákonodarské nariadenia včul vydané budú. Dost' neskoro prišli sme ku tejto štácii, bo vláda už dávno mala začať túto akciu.

Prítomne nemôžem sa púšťať do ďaleko siahajúceho vysvetľovania a len v krátkosti označujem hlavné zásady, na základe ktorých očakávam blahonosné nariadenia.

V prvom rade za potrebné držím, aby umore-

ným invalidom zdravie úplne navrátené bolo. Toto sa môže stať zodpovednou opaterou v nemocniciach, dobrým zaopatrením, ku čomu potrebné sú ustanovizne zotavujúcich a liečivé kúpele. Zarovnak potrebné je vyhotovenie umelých údov a poučenie ku ich správne upotrebeniu. Keď potom invalid prišiel do zodpovedného zdravotného stavu, treba ho praktične vycvičiť. Každý invalid dľa možnosti vycvičený a necháný má byť v tom stave zamestnania, v akom sa predtým nachodil. Domy pre invalidov, ako kasárne zariadené, sú ustanovizeň zcela zastaralá, ktorá v žiadnom ohlade nezodpovedá. V domoch pre invalidov umiestnení majú byť len zcela práce neschopní, tí ale, čo ich práceschopnosť čiastočne zpiatky dosiahli, po zodpovednom vycvičení ponechaní majú byť v kruhu ich rodiny, v nekďajšom ich okruží. Rozumie sa, úlohou štátu má byť, nahraďiť tú ztratu, ktorú invalid utrpel zmenšením jeho práceschopnosti.

Invalidi ku stavu poľnohospodárskemu, praplodinárstvu patriaci, za prajných podmienok účastní majú byť pozemkov, táto úloha ostatne patrí do okružia sriadenia otázky politiky majetkov. Invalidom zo stavu priemyselníkov, priemyselných delníkov a jakéhokoľvek iného zamestnania, *poskytnutý má byť spôsob, aby vzdor zmenšenej ich práceschopnosti seba a svoje rodiny statočne udržať mohli.*

Hrdinskí invalidi naši nežobru o almužnu, nie z milosti treba im chleba dávať, než slušne a zodpovedne tým veľkým a nesmiernym obeham, ktoré za svoju vlasť priniesli, občianskej a ľudskej, hodnote zodpovednej, zákonmi zabezpečenej, právne im prislúchajúcej statočnej podpory treba ich účastných učiniť.

Toto sú také úlohy, ktoré len štát rozriešiť môže, preto súrne žiadam, aby táto otázka cestou zákonodarstva bezodkladne bola usporiadaná. I keď aj na toto potažné zákonné návrhy predostrené budú krajinskému snemu, pred týmto najpatričnejším fórumom, zaoberajúc sa s touto veľkou sociálnou otázkou, budeme mať príležitosť neústupne žiadať, aby ona v pravom záujme hrdinských invalidov slušne a správne usporiadaná bola.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Jeho veličenstvo kráľ ku obyvateľstvu Uhorska.

Úradný list 12. mája uverejnil najvyšší kráľovský rukopis ku obyvateľstvu Uhorska nasledovného obsahu:

Za nami sú už útrapy tretej válečnej zimy a bárs je ešte viac mesiacov do žatvy, nastavšia jar predsa z viac ohľadov oblahčuje naše polozenie.

Vydržať musíme do novej úrody a keď aj zápasit budeme s veľkým nedostatkom, istotne vydržíme.

Nasledujem vnuknutie srdca, keď v týchto ťažkých časoch hovorím ku národu, aby som vyslovil, že nakoľko precítim každé jeho utrpenie a aby som vrelú svoju vďaku vyslovil za tú obetavosť a trpezlivosť, ktorou znáša vojnu zapríčinené ťažké utrpenia.

S vďakou oceňujem všetko, čo prekonalo veškeré obyvateľstvo krajiny s obdivuhodným napnutím svojich duševných a hmotných síl: napnutie síl gazdov, priemyselníkov, baníkov, slovom napnutie síl chrabrych a vytrvalých bojovníkov v hospodárskej práci, ktorí sa dokázali hodnými za udržanie a česť vlasti bojujúcich hrdinov.

A s úprimnou vďakou rozpomínam sa o príkladnom a vlasteneckom chovaní ša uhorských žien, ktoré v týchto ťažkých časoch svojou vytrvalosťou, na hospodárskom poli vyvinutou činnosťou a výdatným preukazovaním lásky proti blížnemu zaslúžily si na večné časy uznanie vlasti.

Očakávam od každého, že pochopiac všetkých ku práci vyzývajúci rozkaz veľkých časov, s napnutím všetkých síl bude aj nabudúce pracovať a s dôverou v budúcnosť prosím na všetkých hojné požehnanie Prozreteľnosti. Nech ich sprevádza v ďalšej, záujmom vlasti zasvätenej práci, nádej a dôvera v blízku lepšiu budúcnosť.

Dané v Laxenburgu, 8. mája 1917.

Karol vl. r.

Ministerpredsedovi bolo naložené, aby tento najvyšší kráľovský rukopis na vedomie dal obyvateľstvu Uhorska.

Udalosti svetovej vojny.

Macedonský front. Pri Červenej Stene a od Vardaru na západ, v južnom odseku dediny Huma, anglické, francúzske, talianske čaty a zbytky ozbrojených Srbov v noci s 8. na 9. mája, po ohnivej delostreleckej príprave začaly prudké útoky proti posiciam bulharských a nemeckých čiat. Nepriateľ v týchto strašných útokoch a protiútokoch utrpel neslýchane veľké ztraty. Prevedené tam boje, čo do rozsahu a prudkosti prevýšily všetky boje, ktoré dosiaľ na tomto fronte boli svedené. — Vo viackrát zopakovaných a rozhorčených útokoch sila vojsk generála Sarraila bola zlomená. V nepriateľských zákopách ležia celé vrchy mrtvol a pokrývajú aj priestor pred našimi posiciami. Čaty 34. a 44. pluku pechoty v týchto bojoch sa veľkolepe vyznačily.

Západné bojište Nemcov proti Francúzom a Angličanom. Angličania po hrozných ztratách, aké minulého týždňa utrpeli pri Aisne, znovu začali útočiť pri Arrasi. Nemecké čaty ale Angličanov s veľkými ztratami zahaly pri Arrasi a Francúzov porazily na temene vrchu Bovelle.

Talianske bojište. Pri dolnom toku Isonza aj v minulom týždni s oboch strán bola živá delostrelecká a letúnska činnosť.

Ruské bojište. (Genf, 11. mája.) Dľa hodnoverných francúzskych správ na všetkých ruských frontoch je úplná nečinnosť. Vo Francúzsku pre toto panuje veľký nepokoj.

Zprisený boj podmorskými loďami.

Na Atlantickom oceáne a na Stredozemnom mori potopené lode.

Berlin, 10. mája. Wolffova kancelária oznamuje: Na Atlantickom oceáne novšie potopili sme 4 parné a 4 plachtové lode so súhrnným obsahom 22.500 tún. Na Stredozemnom mori dľa novších správ potopili sme 9 parných a 8 plachtových lodí so súhrnným obsahom 32.000 tún. *Šéf admirality.*

80 lodí za šesť dní.

Rotterdam, 11. mája. Lloyd-agencia od 1. mája zverečne do 6. mája dostala zpravu o potopení osemdesiat lodí.

Revolúcia v Rusku.

Predseda dumy proti osobitému pokoji.

Petrohrad, 12. mája. (Zpráva Petrohradskej telegrafickej kancelárie.) Na mimoriadnom slávnostnom zasadnutí dumy predseda Rodzianko povedal reč, v ktorej odmietol každý výhľad na osobitý pokoj. Toto vyhlásenie predsedu, ako i jeho osvedčenie sa o lojálnom držaní sa Ruska voči svojim spojencom prijali s dlhou pochvalou. Posledné vyhlásenie súčasne zavdalo príležitosť ku demonstrácii pri vyslancoch spojencov.

Zmenenie nemeckej ústavy.

Nemecký ríšsky snem cieľom revidovania nemeckej ústavy vyslal výbor, ktorý minulého týždňa vydržoval zasadnutia. Centrum, pokrokári a národní liberáli v prvom zasadnutí predostreli spoločné návrhy v záležitosti zmenenia ústavy, ktoré v podstate ustávajú zodpovednosť ríšskeho kancelára alebo jeho námestníka voči ríšskemu snemu za nariadenia alebo poriadky cisára, ďalej žiadajú, aby počas vojny ríšsky snem bez prestania zasedal. Návrhy ďalej žiadajú kontrasignovanie ríšskeho námorníckeho úradu a ministra vojny pri vymenovaní dôstojníkov a úradníkov námorníctva a armády, žiadajú ustáliť zodpovednosť námorníckeho štátneho sekretára a ministra vojny voči ríšskemu snemu a ko-

nečne žiadajú taký návrh zákona, ktorý na ten pád, keby sa ríšsky kancelár previnil proti svojim úradným povinnostiam, reguluje zodpovednosť ríšskeho kancelára a ustálenie tejto štátnym súdom.

Sociáldemokrati predostreli návrhy, ktoré medzi iným žiadajú proporcionálne volby a volebné právo pre ženské v ríši a rovnaké volebné právo v jednotlivých štátoch, taktiež spoločovacie právo.

Sociáldemokratická frakcia (sociáldemokratická spoločnosť práce) žiadala privolenie ríšskeho snemu pri uzavretí smlúv, taktiež pri odkázaní vojny a pri uzavretí pokoja, ďalej prepustenie ríšskeho kancelára, keď to ríšsky snem chce.

Po debatte, v ktorej štátny sekretár Helfferich vyhlásil, že vo vecnom ohlade nemôže zaujať stanovisko bez toho, aby prv spolková rada zaujala stanovisko, výbor odmietol návrh sociáldemokratickej frakcie a všetkými, proti hlasom konservatívo prijal návrh centra, pokrokárov a národných liberálov o ustálení zodpovednosti ríšskeho kancelára alebo jeho námestníka voči ríšskemu snemu, taktiež návrh poťahujúci sa na štáty. Ďalej proti hlasom konservatívo prijal návrh, dľa ktorého počas vojny, ktorú vedie nemecká ríša, ku zakľúčeniu a odročeniu ríšskeho snemu v každom páde potrebné je privolenie ríšskeho snemu. Výbor potom tiež proti hlasom konservatívo prijal také návrhy, dľa ktorých ku vymenovaniu dôstojníkov a úradníkov námorníctva potrebné je kontrasignovanie ríšskeho kancelára alebo ríšskeho námorníckeho štátneho sekretára; ku vymenovaniu dôstojníkov a úradníkov armády ale kontrasignovanie vojenských ministrov spolkových štátov. Návrhy ďalej ustanovujú, že za spravovanie námorníctva ríšsky kancelár, poľažne ríšsky námornícky štátny sekretár, za spravovanie armády vojenski ministri spolkových štátov sú zodpovedni spolkovej rade a ríšskemu snemu. Na Bavorsko sa toto ustanovenie nepoťahuje.

Admirál Capelle o veľkých zdaroch boja podmorskými loďami.

Berlin, 10. mája. Ríšsky snem 9. mája pojednával rozpočet námorníctva.

Štátny sekretár ríšskeho námorníckeho úradu admirál Capelle vyhlásil, že *podmorské lode do konca vytrvajú v boji*. Všetko máme, čo je k tomu potrebné: dostatočný počet podmorských lodí, vyučené osobníctvo, torpedá a municíu. Ale nielen toto máme, bo vo vlasti tisíce a tisíce rúk pracuje na tom, aby zhotovily novšie podmorské lode a torpedá. Množstvo podmorských lodí nielen číselne bude stále vzrastať, lež aj čo sa jakosti týče, vždy lepšie nové podmorské lode sa zhotovujú, ktorých výkonná schopnosť ustavične vzrastá. Prirodzené je, že máme aj ztraty, ale radikálneho prostriedku proti podmorským loďam niet. V Anglicku teraz hovoria, že jediným spôsobom premoženia podmorských lodí je, že zničia ich oporné body. No nech len prídu! Nech reskurujú tento pokus, zahryznú do žuly.

V anglickom parlamente mnoho rečnia — pokračoval admirál v jeho zpráve. — Rozhodujúcou skutočnosťou je, že mesačné úspechy podmorských lodí stále vzrastajú; *toto je taký zdar, ktorý sme aj my sami sotva očakávali.* Zprávy nepriateľskej tlače o počte našich utratených podmorských lodí sú falošné. *Naša ztrata je nepatrná, o veľa nepatrnejšia, než koľkú sme očakávali.* Mužstvo, ktoré vysadá na nové podmorské lode, s tým povedomím začína prácu, že *teraz doziere rozhodnutie.* Očakávali sme, že priemerná mesačná korisť podmorských lodí bude činiť asi 600.000 tún. V Skutočnosti výsledok 3 mesiacov (februára, marca, apríla) je dovedna 28 millionov tún, *to jest o 35% ov viac, než koľko sme očakávali.* **Za tieto tri mesiace potopili sme 1325 lodí.** Že dokiaľ toto bude trvať, to je vecou nepriateľov. Podmorské lode garantujú za to, že vytrvajú. My chceme zvíťaziť, máme úplne pevnú dôveru, že pred seba určenú úlohu aj riešime. Od šéfa námorníctva po posledného kuriča všetci spolu budeme pracovať. Vytrváme a nepopustíme dotiaľ, kým nedosiahneme náš cieľ.

Reč štát. sekretára urobila výtečný dojem. Všetci rečníci s hlasom najväčšieho uznania hovorili o výkonoch námorníctva. Nato ríšsky snem rozpočet námorníctva odhlasoval.

Po štvrtej bitke pri Arrasi.

Berlinská Wolffova kancelária o štvrtej bitke pri Arrasi minulého týždňa podala nasledovnú zprávu:

Štvrtá bitka pri Arrasi dňa 3. mája pre Angličanov znamená väčšiu porážku, ako bitka svedená 28. apríla. Nemecké čaty oznamujú zase mimoriadne ťažké anglické ztraty. Dňa 4. mája bitka na severnom krídle viditeľne oslabila, kdežto hlavné závažie bojov odtiahlo sa k južnému krídlu. Už v noci na 4. mája Angličania s veľkými silami urobili tri marné útoky na Bullecourt. Rano o 5. hodine na tomto mieste započal sa štvrtý a najťažší anglický útok. Angličania s najväčšou rozhorčenosťou v hustých zástuopoch útočili na oboch stranách dediny. Ich útočivé stĺpy naša uzavierajúca palba a strelba našich strojových pušiek *dostrielala a povražďila.* Ale nepriateľ medzery bez šetrenia zaplnil novými zástupmi ľudí, ktorí cez kopce svojich padlých kamarátov ustavične hnali sa napred v nádeji, že prelomenie tentokrát vynútiť. Ale aj tento štvrtý útok sa úplne rozpadol a skončil sa s ťažkou porážkou Angličanov. Popoludní a večer od Bullecourtu na sever, na okolí Rencourtu boj vlnil sa sem i tam.

V noci na 5. mája od Scarpe na sever nepriateľská palba časom zvýšila sa na najväčšiu prudkosť. Silný nepriateľský výpad na okolí Fresnoy sa zmaril. Ďalej na sever jeden útok na okolí Acheville v našej palbe nemohol byť uskutočnený. Silná nepriateľská palba trvala aj od Scarpe na juh.

Na území Reimsu delostrelecký boj zúril neprestajne s najväčšou prudkosťou. Priechodne palba na hlavných odsekoch zvýšila sa na najsilnejšiu bubnovú

palbu. Na krídle Aisne nepriateľské pokusy o útok našou zničujúcou palbou sme zmarili. Večer a v noci nepriateľ so silnými výskumnými oddeleniami po najsilnejšej delostreleckej príprave pri Laffauxi, od Braye na západ a od Cerny na juh útočil. Útok nepriateľa sme všade odrazili a utrpel ťažké ztraty.

Aj od Craonne na sever nepriateľ začal silný čiastočný útok, ktorý mu umožnil, aby priechodne prišiel do našich najprednejších zákop, ale protiútokom sme ho naskutku vyhnali.

Silný útok štyroch francúzskych divízií medzi Aisne a Brimontom, ako z ukoristených rozkazov vysvitá, mal za cieľ zaujatie železničnej čiar Bermercourt—Agui-court. Keď sme hlavný útok krvave odrazili, Francúzi pred večerom pokúsili sa ešte o viac čiastočných útokov, ktoré sme všetky odbili. Živá bojovná činnosť trvala celú noc.

Na okolí Reimsu delostrelba sa tiež zvýšila. Od Prosnesu na sever útok po prudkej palbe s veľkými silami, ktoré v šírke štyroch kilometrov napredovali, začal sa večer o 7. hodine. Ztraty Francúzov na tomto mieste sú zvlášte ťažké. Len na jednom mieste vedel nepriateľ priechodne v šírke jedného kilometra získať priestor, ale protiútokom sme ho naskutku zahnali. Po 10. hodine večer započatý útok protiútokom sme tiež odrazili.

Hospodárske zprávy.

Cena syra a masla.

Vláda nedávno vydala nariadenie o regulovaní obchodu s mliekom a výrobkami z neho. Predsedu Krajského stravovacieho úradu týmto nariadením spolu splnomocnila ustáliť maximálnu cenu výrobkov z ovčieho a kravského mlieka. Úradný časopis minulé dni uverejnil na toto pohľadujúce sa nariadenie, v ktorom Stravovací úrad ustáľuje i to, aký syr slobodno od tohto času dorábať. *Maximálne ceny syra z kravského mlieka sú nasledovné:*

Polomastný tvrdý syr (grójsky, poloementálsky, trapista a podobné) v obchode medzi dorábateľom a obchodníkom 5 kor. 60 hal., v obchode medzi obchodníkom a konsumentom 7 kor. 20 halierov *Suchý tvrdý syr* pre obchodníka 3 koruny, pre konsumenta 3 koruny 50 halierov. *Kvargle* pre obchodníka 5 kor. 60 halierov, pre konsumenta 7 kor. 20 hal. (kus za 12 hal.). *Ovčí syr v hrude* pre obchodníka 6 korún 50 halierov, pre konsumenta 7 korún. *Prvotriedna miešaná hruda* u dorábateľa pre obchodníka 5 kor. 60 hal., pre konsumenta 6 kor. 10 hal. *Druhotriedna miešaná hruda* u dorábateľa 4 kor. 80 hal., u obchodníka pre konsumenta 5 kor. 30 halierov. *Tvaroh* (z kravského mlieka) u dorábateľa 2 kor. 50 hal., pre konsumenta 3 koruny. *Prvotriedna líptovská, sikuľská atď. bryndza*, z miešanej ovčieho a kravského, pofažne z miešanej tvarohu a ovčieho syra dorobená bryndza, ktoré v suchom stave obsahujú aspoň 34 procentov masti a najviac 50 procentov vody, u do-

rábateľa pre obchodníka 7 kor. 60 hal., u obchodníka pre konsumenta 8 kor. 60 hal. *Druhotriedna liptovská, sikuľská bryndza*, ktorá obsahuje aspoň 25 percentov masti a najviac 60 percentov vody, pre obchodníka 6 kor. 80 hal., pre konsumenta 7 kor. 80 halierov. *Suchá bryndza*, ktorá obsahuje najmenej 12 percentov masti a najviac 60 percentov vody, pre obchodníka 3 kor. 50 hal., pre konsumenta 4 kor. 50 hal. Ceny rozumejú sa za kilogramm. Nariadenie ustáľuje, ako treba označiť jednotlivé druhy syra a bryndze, ako i to, že pri bryndzi označenej za liptovskú a za sikuľskú treba udať, z ktorej stolice pochádza. Najvyššie ceny *oštiepkov* (tvrdý ovčí syr) a *pareníc* (polotvrdý ovčí syr) nariadenie pre

druhí podobní priemyselníci za výroby kravského a a ovčieho mlieka platia ceny, ktoré sú ustálené pre veľkoobchodníkov.

Viac múky, menej otrúb.

Mimoriadne neobyčajné počasie v siatinách síce nezapríčinilo škody, ale žatva sa tohto roku predsa pozdejšie začne a preto nám zásoby obilia dlhšie musia vytrvať, ako sa myslelo. Krajinský stravovací úrad teda na základe najnovšieho nariadenia vlády ustanovil, aby všetky mlyny, ktoré majú smluvu s Válečnou plodinou speňajúcou účastinárskou spoločnosťou, od tohto času nasledovne zprísnil výmel: Múky na cesto majú do-

Talianmi rozstrieľaný doberdovský kostol.

obchodníka ustáľuje na 8 korún, pre konsumenta na 9 korún za kilogramm. Ku dorábaniu týchto dvoch druhov syra potrebné je osobité dovoľenie Krajinského stravovacieho úradu.

Najvyššia cena prvotriedneho masla v obchode medzi dorábateľom a veľkoobchodníkom — na mieste, vlastne na stanici — s balením ustálená je na 10 korún, v obchode medzi veľkoobchodníkom a maloobchodníkom v sudoch alebo v 5-kilogrammových hrudách 10 korún 24 hal., v polkilogrammových alebo menších kusoch s balením 10 korún 90 halierov. Pre konsumenta 11 kor. 40 halierov, o jednu korunu 40 hal. menej, ako dosiaľ. *Druhotriedne maslo* (cmarové maslo, na varenie, dedinské maslo atď.) 7 kor. 50 halierov. Topené maslo berie sa ako druhotriedne maslo. Kaviarníci, majitelia výmeru kávy, cukrári, pekári, hostinskí, brindziari a

robit 15, múky na varenie 10 a chlebovej múky 65 percentov tak, že na otruby padne len 8 percentov. Rovnakej ražnej múky treba namleť 90 percentov miesto dosavadných 86, čo vo výmele znamená tiež menej otrúb. Rozdiel je teda nasledovný: Z pšenice dosavád sa namlelo jemnej múky na cesto 15, múky na varenie 20, chlebovej múky 49, otrúb 14 a vyprášily sa dve percentá. Dľa nového nariadenia z pšenice majú namleť jemnej múky na cesto 15, múky na varenie 10, chlebovej múky 65, otrúb 8 percentov a vyprášia sa 2 percentá. Z raže dľa predošlého nariadenia namleli rovnakej múky 86, otrúb 12, vyprášily sa 2 percentá. Dľa nového nariadenia z raže majú namleť rovnakej múky 90, otrúb 8 percentov a vyprášia sa 2 percentá.

Obetujte na Červený Križ!

Semeno na siatie.

U žilinskej expositúry ministerstva poľného hospodárstva na tento čas ešte dostať semeno krmnej repy, koňský bôb na sadenie a proso (pšeno) na siatie. Iného zrna na siatie expositúra už nemá.

CHYRNIK.

Narodeniny kráľovnej. Úradný svet a katolícka cirkev 9. mája slávila prvý raz narodeniny kráľovnej Zity. V Budapešti na štátne a mestské budovy vytýčili nacionálne zástavy a mestský dom bol ozdobený zástavami s erbom Bourbonovcov. Rano o 5. hod. s Gellértovho vrchu 21 výstrelov z kanónov oznamovalo slávnostný deň. Predpoludním o 10. hod. v budínskom korunačnom chráme vydržovali úradné hlavné služby Božie. V kráľovskom oratoriume sedela arcikňažna Augusta s tromi svojimi dieťkami a s dvornými dámami. Na službách Božích boli prítomní: ministerpredseda, ministri Szurmay, Sándor, Jankovich a Hideghéty, predseda snemovne veľmožov, podpredseda snemovne vyslancov, uhorský nádorník, zastupitelia uh. Červeného Kríža a administratívneho súdu, hlav. mesta, universít, viac štátnych sekretárov, ministerských radcov. Zo zastupiteľov cudzích štátov tam boli: nemecký podkonsul, hlavný konsul Turecka, Bulharska a Hollandska, zastupitelia vojska a mnoho iných vynikajúcich osobností. Slávnostnú sv. omšu za skvelej assistencie slúžil biskup dr. Anton Nemes. Počas sv. omše pod offertoriumom znova zarachotily kanóny s Gellértovho vrchu. Obecstvo rozišlo sa za zvukov «Hymnu». — Z Viedne oznamujú, že ulice mesta tiež boly ozdobené zástavami a v kostoloch v prítomnosti arcikňažny Izabelly, zastupiteľov krajinských, provincionálnych a mestských vrchností vydržovali slávnostné služby Božie. V predvečer a v deň narodenín jej veličenstva vojenské hudobné sbory pochodily mesto. Úradné slávnostné služby Božie v chráme sv. Štefana predpoludním o 11. hod. slúžil knieža-arcibiskup dr. Piffl. Jeho veličenstvo kráľ v Badene bol na sv. omši a jej veličenstvo kráľovná so svojimi dieťkami v Laxenburgu. Kráľovná potom na výsluchu prijala náčelníka generálneho štábu bar. Arza, ktorý jej tlumočil gratuláciu bojujúcej armády a odovzdal jej veľkú kytku, ku ktorej čaty so všetkých frontov poslaly kvety.

Nový princ de Este. Jeho veličenstvo kráľ svojmu druhorodenému synovi Robertovi Karolovi udelil meno a erb de Este a s týmto spojený majetok modenanský v Taliansku. Jako je známe, meno de Este nosil a s týmto spojený majetok užíval nebohý dedič trónu Franc Ferdinand, ktorý vo svojom testamente s dedením mena a majetku takýto poriadok bol urobil.

Všetky zvony vezmú. Minister osvety Jankovich cirkevným vrchnostam poslal obežník, v ktorom ich upovedomuje, že do služby vlasti postaví i tie zvony, ktoré dosiaľ neboly rekvirované. O rekvirovaní zvonov

honvédske minister najbližšie vydá nariadenie. Cirkvám nechajú len tie zvony, ktoré majú historickú alebo umeleckú cenu a ktoré takto ako pamiatky treba ponechať pre budúce veky. Honvédske minister v nariadení poskytne cirkvám spôsob, aby svoje zvony, ktoré padnú pod rekvirovanie, na vlastenecký cieľ za odškodné aj dobrovoľne zavčasu mohli ponúknuť.

Anglický kráľ okopáva zemiaky. Dľa zprávy «Daily Mail» anglický kráľ Georg týždenne dva-tri dni, keď je pekné počasie, okopáva zemiaky, pri čom mu pomáhajú jeho dietky knažna Maria a knieža Heinrich. Jestli sa táto zpráva poľahuje na terajšie obdobie roka, tak kráľ akiste sadi zemiaky, bo v Anglicku teraz ešte sotva okopávajú zemiaky.

Cena mydla. Malí obchodníci mydlo povinní sú predávať po 4 koruny za kilogramm. Obchodníka, ktorý za kilogramm mydla pýta vyše 4 korún, treba oznámiť administratívnej vrchnosti. Všetci obchodníci sú zapotrebení týmto tovarom, preto mydlo u každého obchodníka možno dostať.

Podolinská filiálka Červeného Kríža 22. apríla vydržovala veľmi vydarené a hromadne navštívené odopoludnie s válečnými a zábavnými predstaveniami. Prijem činil 1000 kor. Čistý zisk obráti sa k vystaveniu pamiatke podolinských padnutých hrdinov.

Včasné zemiaky nebude slobodno jesť. Minister poľného hospodárstva a predseda Krajinského stravovacieho úradu zamýšľajú uviesť také poriadky, dľa ktorých včasné zemiaky jesť bude zakázané. Cieľom tohto ustanovenia má byť, aby sa zemiaky v zemi dobre vyvinuly a následkom tohto aby sa potom väčšie dostaly zo zeme.

Z ruského zajatia. Spišskí učitelia Karol Gyulafi, Ludvik Fialla, Ján Cifra, Vilhelm Nándorfi, Emil Megygyes, Rudolf Kottler, Julius Pettykó a Ján Ugróczy z Beresowky (Vých. Sibíria) 29. jan. datovanú spoločnú karotku poslali Jánovi Horváthovi, profesorovi učiteľskej prípravovne do Spišskej Novej Vsi (Igló). — Spišskorichvaldský mládenec Štefan Michna vo svojej 7. jan. datovanej karotke píše svojmu duchovnému: Ja som zdravý a takého zdravia vinšujem aj všetkým uhorským vojakom; za padnutých sa modlím.

Nariadenie o zavieraní obchodov. Vláda vydala nariadenie v záležitosti čiastočnej zmeny na zavieranie obchodov a na sporenie s kurivom poľahujúcich sa nariadení. Nariadenie 10. mája vstúpilo do života a voči dosavadnému stavu obsahuje nasledovné zmeny: 1. jedálne (hostince, krémy, výmery, kaviarne, cukrárne atď.), ktoré dosiaľ večer o 11. hodine zavierali, môžu ostať otvorené do 12. hodiny; 2. spolkové miestnosti tiež o 12. hodine treba zavrieť; 3. obchody majú sa zavierať večer o 7. hodine, len obchody, v ktorých výlučne potraviny alebo monopolisovaný tovar predávajú, môžu ostať otvorené do 8. hodiny večernej. Všetky ostatné ustanovenia, ktoré dosiaľ boly platné, ostanú nezmenené. Tak ani termín zavieraní zábavných miestností nebude zmenený.

Masť a bielkovina — z obilia. Že vynalezavosť Nemcov vie premôcť všetky prekážky, toho najnovším príkladom je vynález, že z obilia vedia dorobiť masť a bielkovinu. Technike podarilo sa z obilného zrna vylúčiť jeho klíčok, slozenie ktorého podobá sa slozeniu slepačieho vajca. Vo všetkých väčších mlynoch uviedli vylučovanie klíčkov z obilia. Z týchto vylúčených klíčkov z dovolenia válečného stravovacieho úradu v päť olejových dielnach dorábajú olej a bielkovinu a toto spracujú na stolový olej a na surovú látku, z ktorej potom dorábajú margarín. Takto dorobená bielkovina je polštvrtaráz taká zázivná, ako mäso. Dvadsať gramov tejto bielkoviny nahradí jedno slepačie vajce. Tohoročnú úrodu pšenice a raže takmer celkom, úrodu jačmeňa a ovsu čiastočne takto spracujú. Z obilia, z ktorého klíčky vylúčia, namele sa práve tolko múky, ako z neklíčkovanej a múka je ešte lepšia, bo už niet v nej kyseliny masti, ktorá múku ináč robí horkastou a potuchlou. Z jedného vozňa kukurice možno dorobiť päť metrických centov suroviny na margarín.

Vyznačenie honvédov košického 9. pluku. Striebornú medailu hrdinskosti druhej triedy dostali: res.

kaprál Béla Braun, landšturmisti Ladislav Szolej, Ján Gajeczky a pred nepriateľom padnutý Štef. Hanyigovský; bronz. medailu hrdinskosti znovu dostali: res. zástavnik Zoltán Ghillányi, kaprál Ján Livák, landšt. frajter Ján Grádos, honvédi Ondrej Konkoly, Matej Hener, landšturmisti Ján Balog a Martin Varga.

Chytili kézmarských vlamačov. Dvoch študentov kézmarskej obchodnej školy, ktorí sa vlámali do knihkupeckého obchodu Wiesznera, chytili vo Viedni. Našli pri nich ale už len 2600 korún hotových peňazí a zlaté hodinky.

Z Vysokých Tatier. V liečivých kúpeľoch Matlárbáza založia domoveň pre mladé dievčatá, ktoré po vystatej chorobe potrebujú zotavenie. — Staré Smokovec vlni mali 1746 stálych a 1930 precestujúcich kúpeľných hostí; cudzozemcov bolo 251. — Lučivňanské kúpele sa nepredaly, pojednávania s invalidným úradom sa zmarily takisto ako aj ohľadom Thurzófüredu, Iglófüredu a Krompecherovho parku vo Felkej.

Nezabúdajte na vdovy a siroty po hrdinoch padlých na bojišti!

Šiesta uhorská válečná požička.

Dlho prefahujúca sa vojna veľké finančné požiadavky stavajú ku štátnej moci, cieľom riadneho vyhovenia válečným potrebностям, vyzáduje vypustenie novej válečnej požičky. Ku zaošetrovaniu útrat vedenia vojny finančný minister prítomne k upisovaniu predostiera *vylučne 6% úrokov donášajúce, od odanenia oslobodené rentové obligácie*. Finančný minister aj tento raz bezprostredne obracia sa ku obecnstvu krajiny.

Lehota a miesta k upisovaniu: Lehota k upisovaniu trvá od 12. mája do 12. júna 1917. záverečne. Ako miesta k upisovaniu určené sú všetky štátne kassy, daňové úrady, poštové sporiteľne a ako týchže sprostredkujúce miesta všetky poštové úrady, zarovnak ako aj všetky vážnejšie peňažné ústavy krajiny.

Výška hodnoty vypustených úpisov: K úpisu vypustené a 6% úrokov donášajúce obligácie rentovej požičky vystavené sú na 50, 100, 1000, 5000 a 10.000 korún.

Úpisná cena. Úpisná cena 6% úrokov donášajúcich obligácií rentovej požičky vlastne rústlená je v K 97.13. Ohľadom ale na to, že vyplácanie úrokov od upísaných obligácií začína sa len s 1. augustom b. r. a úroky od upísania do 1. augusta 1917. vrátané sú do úpisnej ceny, cena obligácie 100 K nom. hodnoty ustálená je v nasledovných obnosoch:

1. V páde pri upísaní vyplatený je celý obnos upísanej hodnoty:
a) jestli upísanie stalo sa od 12. mája záverečne do 25. mája 1917., K 96.
b) jestli upísanie stalo sa po 25. máji 1917., záverečne do 13. júna, K 96.30.

2. Jestli ale pre celú lehotu upísania použil sa má nižej vysvetlená výhoda (modalita splácania v čiasticiach), K 96.80.

Vyplácanie úrokov. Šiestej válečnej požičky rentové obligácie donášajú 6% úrokov, ktoré v každom roku vyplatené budú v polročných čiasticiach pozatýmne 1. februára a 1. augusta: prvý kupón vypláti sa 1. februára 1918. Od upísania do 1. augusta 1917. bežia úroky vrátané sú do ceny upísania.

Miesto splácania: Na šiestu válečnú požičku upísaný obnos splatíť treba na tých miestach upísania, na ktorých stalo sa upísanie. Vyše upísanej ceny upisovateľovi neslobodno rátať ani bežné úroky, ani províziu.

Výhody pri splácaní v čiasticiach: Jestli úpisná 6% rentová požička 100 K neprevyšuje, pri upísaní vyplátiť treba celú hodnotu upísanej ceny. Pri upísaniach K 100 prevyšujúcich splácanie upísaného obnosu aj v čiasticiach možno previesť. V tomto páde ako kauciu složiť treba 10% upísaného obnosu, a síce v hotových peniazoch alebo v zodpovedných cenných papieroch. Ráty, čiastice ale splácať treba nasledovným spôsobom:

25% hodnoty upísaného obnosu najpozdejšie do 26. júna 1917.

25% hodnoty upísaného obnosu najpozdejšie do 7. júla 1917.
25% hodnoty upísaného obnosu najpozdejšie do 17. júla 1917.
25% hodnoty upísaného obnosu najpozdejšie do 28. júla 1917.
Složenú kauciu miesto upísania pri splatení poslednej čiastice zaráta, patrične vyplatí upisovateľovi.

Tlačivo k upisovaniu. K upisovaniu cenníkov válečnej požičky potrebné tlačivo na miestach upísania k dostaniu je *zdarma*. V nedostatku tohoto tlačiva upísanie cenníkov aj *listovne* môže byť prevedené.

Vystavenie uznania splácania a odovzdanie upísaných cenníkov. Pri splácaní upisovateľ dostane *pokladničné uznanie, ktoré, na žiadosť stránky od 5. júla 1917., keby do tohoto času definitívne cenníky, čo není k očakávaniu, odovzdané byť nemohly, kráľ. uh. finančné ministerium zamení interimálnymi notami*. Poľahke odovzdania definitívnych cenníkov, patrične na žiadosť stránky odovzdaných interimálnych nót zamenenia na definitívne cenníky, na vedomie bude dané cestou uverejneného vyzvania. Odovzdanie definitívnych cenníkov *zdarma* prevedené bude na tom mieste, na ktorom pokladničné uznanie, patrične, na žiadosť stránky odovzdané interimálne nóty boli vystavené. Upisovacie stránky na podelenie cenníkov poľahke ich požiadavky poznamenajú na mieste «Osvedčenia» ku tomuto cieľu pri upísaní označenom. V nedostatku oznámenia takej žiadosti obligácie vydané budú v najväčších cenníkoch.

Vypovedanie požičky. Kráľ, uh. finančné ministerium, poľahke 6-procentovej rentovej požičky podrzuje si právo túto požičku pri trojmesačnej, vopred uverejníť sa majúcej výpovedi, celkom alebo čiastočne späť vyplatíť *v nominálnej hodnote*, prípadná výpoved ale nebude prvej nasledovať, ako od 1. aug. 1922.

Upotrebenie vkladov. U peňažných ústavoch a iných obvodoch, ktoré sa zaoberajú s vkladmi peňazí, pred 1. augustom 1914. na vkladné knižky uložené obnosy a ostatne aj vklady pod nariadenie o vyzdvihnutí *moratoria* padajúce, upotrebené môžu byť ku splácaniu vypustených obligácií požičky — rozumie sa s *podržaním práva dojednaného vypovedania, a síce v celom ich obnose*.

Výnimku v tomto ohľade tvoria len vklady, ktoré uložené sú v peňažných ústavoch, nachodivších sa na území rumunského vtrhnutia, tieto vklady ku splácaniu obligácií vôbec upotrebené byť nemôžu.

Upisovatelia, ktorí ku splácaniu cenníkov požičky upotrebujú ich vklady, nachodivšie sa u peňažných ústavoch, ich upísania previesť majú u tých ústavoch alebo obvodoch, u ktorých ich vklady uložené sú.

Špeciálne výhody pri šiestej válečnej požičke. Prítomne

vypustené 6-procentové obligácie požíčky upotrebené môžu byť ku splácaniu XXIX. zák. článkom 1916. na válečné zárobky vyrúbenej dane.

Poskytnutie požíčiek na vypustiť sa majúce obligácie cieľom upísania požíčky. Na vypustiť sa majúce cenníky, Rak.-Uh. Banka a kráľ. uhorská Pokladnica válečných požíčiek, pri složení týchto obligácií ako ručný záloh poskytuje požíčky až po 75% nominálnej hodnoty, na obyčajné zmenkové úroky, pritomne teda na 5 procentov. Tieto výhody ostanú v platnosti až do 31. decembra 1917. Pri šiestej válečnej požíčke ostatne zabezpečené sú všetky tie výhody, ktoré upisovateľom poskytnuté boli pri piatej válečnej požíčke.

Vyšspomenuté dva peňažné ústavy totiž požíčky, na úroky pri zmenkách úradne zvyčajné, poskytujú na cenníky, ktoré do zálohu prijat môžu, jestli obdržané obnosy dokázane obrátia sa ku vyplateniu, na základe prítomného vyzvania upísaných cenníkov.

Predĺžené takto požíčky výhod miernych úrokov účastné budú do 31. decembra 1917.

Pri požíčkách vo vyšudanej lehote splácania likvidovaných a ku vyplateniu upísaného obnosu upotrebených, úroky pri zmenkách úradne zvyčajné, na žiadosť stránky do 31. decembra 1917. ustálené môžu byť v 5%.

Okrem toho Rakúsko-Uhorská Banka a Uh. kráľ. pokladnica válečných požíčiek, pri vyšopísaných modalitách, tým, čo dokázu,

že v lehote terajším vyzvaním ku upisovaniu určenej, cieľom upísania vypustiť sa majúcej válečnej požíčky u iných úverkových ústavoch (bankách, sporiteľniach atď.) alebo finančných obvodoch zdvihli peniaze, ku navráteniu tej čiastky, ktorá pri predostrení takého smeru prosby oprávnené jestvuje v platnosti, poskytnú novú požíčku pri ročite ustálených 5% a pri predĺžení tejto požíčky stále rátať budú 5% úrokov, ktorá výhoda zarovnak v platnosti ostane do 31. decembra r. 1917.

Vláda postará sa o to, aby Rakúsko-Uhorská Banka a Uh. kráľ. válečná pokladnica, v smysle tohoto bodu do 31. decembra r. 1917. poskytnuté výhody po vypršaní tejto lehoty poskytovaly do 30. júna 1922., ku ktorému cieľu vláda označí nielen nótovní banku, lež aj doktoré iné peňažné ústavy.

Výhodné podmienky šiestej válečnej požíčky, prajné polozenie peňažného tržišťa, naše ku konečnému rozhodnutiu vedúce víťazstva a zrejme nahliadnutie toho, že čím mohútnejším súčastnením sa pri upisovaní prispejeme ku slávnemu zakončeniu o naše jestvovanie vedeného krutého boja a že tým nielen naše private, lež aj verejné záujmy podporujeme, sú zárukou toho, že výsledkom prajného úpisu šiestej válečnej požíčky, oduševnená sebadôvera krajiny a hospodárska sila nácie, aká ostatne opätne veľkolepé dôkazy poskytla pôsobnosti jej ku znášaniu verejných tiarich, ešte imposantnejšie príde ku výrazu, ako pri predošlých požíčkách.

Na žalúdok chorým

nevyhnutne potrebným liekom je

Jágerská voda,

ktorú od 150 rokov dorábajú **jágerskí milosrdní bratia**. K dostaniu je v každej lekárni, cieľu najprimeranejšie je ale objednať si ju v

Lekárni milosrdných bratov

v Jágri (Eger).

Malá fľaška 80 halierov. Stredná fľaška 2 koruny 20 halierov. Veľká fľaška 4 koruny 40 halierov. Menej ako v hodnote 3 koruny neposielame po pošte.

Varujme sa napodobenín.

Svrabľavosť,
Potenie,
Slnečný úpal,
Šupanie kože,
Svrab a hostec,
Neduhy kože, rany,
Opuchliny a staré rany

istotne lieči zákonom chránený prostriedok. Nešpiní a je zcela bez zápachu. Malý teglík 3 koruny, veľký teglík 5 korún, rodinný teglík 9 korún k tomu patriaceho borov ekového mydla cena 4 K. Adresa objednávok

Alexander Gerő, lekárnik Nagyköros 40.

Oznamy prijíma administrácia

„Krest'an“-a

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28

Dobry nástroj, polovica práce.
Objednajme si plamenného ostriá.

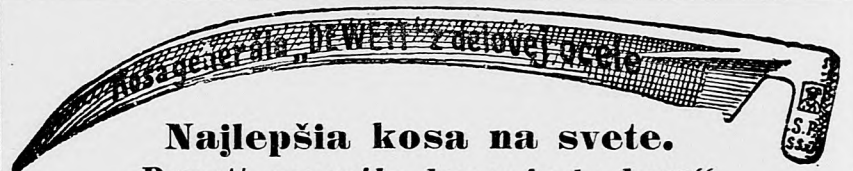
Šarkan-kosu

Za každú kosu 3 rokov záruka, nezodpovedná zamení sa zdarma novou, dobrou kosou (Zo zkúsenosti vieme, že medzi 100 kusami není ani jedna zlá.) Plamenného ostriá Šarkan kcosu, po jednom naostrení možno kosíť na 100-200 krokov. Jedno nakuvanie dostačí na viacej dní. Plamenného ostriá Šarkan-kosu posielame nakuvaní, vyprobovanú, netreba ju kováčovi dať do ruky, hotová je do roboty. — Šarkan-Kosy ceny sú:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110	centm.
4.—	4.10	4.20	4.40	4.60	4.80	5.—	5.10	5.20	5.50	korún.

Prí 10 kusoch 1 kus zdarma. Šarkan-kosa oceľka 60 hal., striebornej ocele kladívko 2.20 korún, nákovka 1.80 korún. Dvojité obrúčka na kosu 50 hal. Stroj k nakuvaniu kocy, najdokonalejšia novota. Za 5 minút 1 kosu bárs i dieťa dokonale môže naostriť. Cena 6 korún. Cenník zdarma. K objednaníu vylučná adresa: Šarkan-Kosy «Stredíšte». Somogysszil.

Každý nech si na dopisničke pýta cenník.

Najlepšia kosa na svete.
„Dewett generála kanonócele kosa“

Po jednom naostrení cez celý deň, po jednom nakuvaní cez viacej dní možno ňou kosíť. Není kosa, ktorá by sa, ani ohľadom doeroty, ani ohľadom, ľahkosti a trvanlivosti, na celom svete s ňou porovnať mohla. — Každú kosu posielame nakuvaní, vyprobovanú a hotovú do roboty, netreba ju kováčovi dať do ruky. — „Dewett Generála kosa“ ceny:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110	centm.
4.—	4.10	4.20	4.40	4.60	4.80	5.—	5.10	5.20	5.50	korún.

Prí objednaní 10 kusov 1 kosa zdarma. Amerganska oceľka 60 halierov, striebornej ocele kosie kladívko 2 kor. 20. hal. striebornej ocele nákovka 1 kor. 8) hal., dvojité obrúčka na kosu 50 hal. — Stroj k nakuvaniu kocy, najdokonalejšia novota. 1 kosu bárs i dieťa za 5 minút môže naostriť. Cena 6 korún. — Cenník zdarma. Objednaníu treba poslať jedine na adresu obvodu Pavel Sohr Somogysszil 37.

Ochran. mámká.

53 rokov v obchode, vyskúmane dobrá osada na kosity.

Nikto nikdy nemal lepšej kosity, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostriá zlatú kosu, za ktorú nás požehnávať bude. Tieto kosity už od 52 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosity» s poštovou dobierkou:

60	70	75	80	85	90	95	100	110	cm.
----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----

Cena 1 kosity 3.— 3.20 3.40 3.60 3.80 4.— 4.10 4.20 4.40 kor. 1 kosa karborundum osielky medzi jestvu úcimi najlepšej, cena 1.10 korún. Sberateľom kós ku zvláštnemu povšimnutiu: Pri každej kúpe 10 kusov, 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 5 kusov alebo pri inom poštovom objednaní vo výške 20 korún, poštovú porto my platíme. Niže tohoto obnosu, 1.5 korún obnášajúce poštovú porto platí kupec. K odporúčaníu je čím skorej objednať si kosity, bo pozdejšie sotva budú k dostaniu. Obrázkový náš cenník na žiadosť posielame zdarma. K dostaniu u: Jozef Marosi a Syna Esztergom, 15. číslo. 58-ročná osada na kosity a veľký otchodný dom.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-úlica 28/a.